

Informe jurídic emès a petició de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública en relació amb la reclamació d'una Associació contra l'Administració autonòmica per la denegació d'accés a informació relacionada amb persones ateses a Catalunya per les unitats del servei de trànsit dels serveis de salut

La Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP) demana a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT) que emeti un informe sobre la resolució presentada per una Associació, per la denegació d'accés a informació sobre les persones ateses a Catalunya per les unitats del servei de trànsit dels serveis de salut, i altra informació sobre els tractaments hormonals, nombre de cirurgies, i de transicions i abandonament de tractaments de persones ateses a les unitats de trànsit. La informació sol·licitada es refereix al període 2012 a 2021, segons la informació disponible.

Analitzada la sol·licitud, que s'acompanya d'una còpia de l'expedient administratiu tramitat davant la GAIP, i d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica, s'emet l'informe següent.

Antecedents

1. En data 12 d'octubre del 2022, la persona representant de l'Associació presenta una sol·licitud a l'administració autonòmica en què sol·licitava accés a informació pública, en base a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTC), i al Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació (RLTC), en concret:

“- Sol·licitem les dades de les persones ateses a Catalunya per les unitats del servei de Trànsit del Servei Català de la Salut creuades per sexe i edat (edat any a any, és a dir no per rangs d'edat) per l'any 2021.

- Sol·licitem les dades agregades per Catalunya creuades per sexe i edat (edat any a any, és a dir no per rangs d'edat) dels tractaments hormonals que prescriuen les unitats del servei de Trànsit de 2012 a 2021, en format reutilitzable (per exemple excel).

- Sol·licitem el nombre de cirurgies (vaginoplàsties, mestectomies, gotoplasties, etc) realitzades a les persones ateses a les Unitat trànsit a Catalunya entre els anys 2012 i 2021 (ambdós inclosos) creuades per sexe i edat (edat any a any, és a dir no per rangs d'edat) en format reutilitzable (per exemple excel).

- Sol·licitem el nombre de transicions i d'abandonament de tractaments hormonals de les persones ateses a les Unitats Trànsit a Catalunya entre els anys 2012-2021 creuades per sexe i edat (edat any a any, és a dir no per rangs d'edat).

- Sol·licitem saber el nombre de persones treballadores a les unitats de Trànsit cada any, des del 2012 al 2021.”

2. Consta en l'expedient la Resolució per la qual l'administració reclamada estima parcialment la sol·licitud d'accés a la informació pública.

Respecte la sol·licitud d'informació desagregada per edat any a any, i no per trams d'edat - com reclama l'Associació-, l'administració exposa que facilitar la informació en aquests termes, implicaria un nivell de desagregació que vulneraria el secret estadístic (...), i que la informació *"ha de ser tramesa amb un nivell d'agregació suficient per tal que no es vulneri, això és, per trams d'edat."* Això, tenint en compte que *"el conjunt de pacients atès per les unitats de trànsit és encara molt reduït a Catalunya. Així, (...) s'han d'aplicar els límits suficients per impedir en qualsevol cas la identificació indirecta dels pacients atesos per les unitats de trànsit."*

Segons es desprèn de l'Annex que acompanya la dita Resolució, s'hauria facilitat informació del total de persones ateses pels equips de professionals referents per a l'atenció a les persones trans, d'acord amb el sexe assignat al néixer i per grups d'edat, i informació del nombre de cirurgies, i el nombre de professionals que treballen a les unitats de trànsit. S'explicita que *"Respecte als tractaments hormonals no és possible facilitar-ne dades concretes atès que actualment aquesta informació no té un codi diagnòstic assignat. Així, els receptors d'aquests tractaments també ho poden ser per d'altres motius no relacionats amb el trànsit de gènere pel que no es poden identificar sense fer la revisió individual de cada història clínica (...)."*

3. En data 19 de novembre de 2022, la sol·licitant hauria presentat reclamació a la GAIP, en la que exposa que se li hauria denegat parcialment l'accés a la informació sol·licitada, i reitera la seva petició de conèixer la informació dels punts 1 a 4 de la seva sol·licitud inicial. La reclamant exposa que no demana informació que permeti identificar, directa o indirectament a cap persona, i que *"no entenem que el propi servei de Trànsit no sàpiga quants tractaments prescriu de cada tipus i quin servei, assessorament o acompanyament està donant als seus pacients. En definitiva, no entenem que el propi Servei de Trànsit no tingui un recompte estadístic de la seva activitat."*

4. En data 30 de novembre de 2023, la GAIP comunica a l'administració reclamada la reclamació presentada, i li sol·licita l'emissió d'informe, l'expedient complet relatiu a la sol·licitud d'accés a la informació pública, i la identificació de les terceres persones afectades per l'accés que es reclama, si n'hi ha.

5. Consta en l'expedient informe sol·licitat per la GAIP, de 16 de desembre de 2022, en el qual, en síntesi, dona per reproduïda l'argumentació anterior i reitera la pertinència de facilitar informació per franges d'edat i no per anys. L'informe afegeix que no existeix un registre de prescripció mèdica dels tractaments hormonals realitzats des de les unitats de trànsit (consideració quarta) i que no existeix tampoc informació relativa a les cirurgies practicades desagregades per franges d'edat i sexe dels pacients, amb caràcter previ a la sol·licitud formulada (consideració cinquena).

No consta, en la informació disponible, que s'hagi tramès a la GAIP informació sobre terceres persones afectades, si n'hi ha.

6. Consta en l'expedient còpia de la resolució d'inviabilitat de l'assoliment d'acord de mediació de la reclamació, de data 15 de maig de 2023, tràmit que havia sol·licitat inicialment la reclamant.

7. En data 28 de juny de 2023, la GAIP sol·licita a aquesta Autoritat que emeti l'informe previst per l'article 42.8 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, en relació amb la reclamació presentada.

8. En data 13 de juliol de 2023, la GAIP tramet a aquesta Autoritat documentació addicional relacionada amb la reclamació. En concret, còpia de l'Informe, de data 27 de juny de 2023, emès en resposta al requeriment de la GAIP de 19 de juny de 2023, que sol·licitava informació sobre el nombre total de tractaments hormonals prescrits i sobre el nombre total de procediments quirúrgics objecte de la reclamació, *“als efectes de valorar una eventual concurrència d'una complexitat en l'elaboració i re-elaboració de la informació que es pogués considerar excessiva (...)”*.

La documentació addicional -informe sol·licitat per la GAIP- també inclou un llistat amb informació detallada any a any, sobre el nombre d'intervencions quirúrgiques (vaginoplàsties), i un llistat que inclou el nombre de casos atesos en el període reclamat (2012 a 2021), per sexe i edat (any a any) de les persones afectades.

La documentació addicional també inclou còpia del missatge de correu electrònic de l'Associació reclamant, de data 3 de juliol de 2023, en què exposa la seva inconformitat amb la informació rebuda, atès que es considera que la informació facilitada per l'administració requerida “no és fiable”, i considera que *“el servei de trànsit no realitza l'estadística bàsica de la seva activitat”*.

Per la informació disponible, aquest missatge de correu de l'associació s'emet en resposta a una prèvia comunicació de l'administració, segons la qual *“En execució de la resolució ... es tramet a la persona reclamant els casos únics atesos a les “unitats de trànsit” agregats per Catalunya dels anys 2012 a 2021 ambdós inclosos, expressada any a any i no per trams d'edat.”*

Fonaments Jurídics

I

De conformitat amb l'article 1 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, l'APDCAT és l'organisme independent que té per objecte garantir, en l'àmbit de les competències de la Generalitat, els drets a la protecció de dades personals i d'accés a la informació que hi està vinculada.

L'article 42.8 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que regula la reclamació contra les resolucions en matèria d'accés a la informació pública, estableix que si la denegació s'ha fonamentat en la protecció de dades personals, la Comissió n'ha de demanar informe a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, el qual ha de ser emès en el termini de quinze dies.

Per això, aquest informe s'emet exclusivament pel que fa a la valoració de la incidència que l'accés sol·licitat pot tenir respecte de la informació personal de les persones afectades (article 4.1 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril,

relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de les dades personals (en endavant, RGPD).

Per tant, queda fora de l'objecte d'aquest informe qualsevol altre límit o aspecte que no afecti les dades de caràcter personal que constin en la informació sol·licitada.

En conseqüència, el present informe s'emet en base a les esmentades previsions de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

D'acord amb l'article 17.2 de la Llei 32/2010, aquest informe es publicarà al web de l'Autoritat un cop notificat a les persones interessades, amb l'anonimització prèvia de les dades de caràcter personal.

II

Segons l'article 4.1 del Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell Europeu, de 27 d'abril de 2016, General de Protecció de Dades (en endavant, RGPD), són dades personals: *“toda información sobre una persona física identificada o identificable («el interesado»); se considerará persona física identificable toda persona cuya identidad pueda determinarse, directa o indirectamente, en particular mediante un identificador, como por ejemplo un nombre, un número de identificación, datos de localización, un identificador en línea o uno o varios elementos propios de la identidad física, fisiológica, genética, psíquica, económica, cultural o social de dicha persona;”* (art. 4.1 RGPD).

El tractament (art. 4.2 RGPD) de qualsevol informació referida a persones físiques identificades o identificables, que hagin estat ateses a les unitats de trànsit del servei de salut a Catalunya, es troba sotmès als principis i garanties de la normativa de protecció de dades personals. Així, la normativa de protecció de dades resulta d'aplicació al tractament de les dades personals que pugui contenir la informació sol·licitada i que permetin identificar, ja sigui directa o indirectament, sense esforços desproporcionats, a persones físiques concretes.

L'article 6 de l'RGPD estableix que per dur a terme un tractament, com ara la comunicació de dades necessària per atendre una sol·licitud d'accés, cal comptar amb una base jurídica que legitimi el tractament, ja sigui el consentiment de la persona afectada (apartat 1.a)), ja sigui alguna de les altres bases legitimadores que s'hi preveuen, com ara, que el tractament sigui necessari per al compliment d'una obligació legal aplicable al responsable del tractament (apartat 1.c)).

Com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD i recull expressament l'article 8 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), el tractament de dades només podrà considerar-se fonamentat en la base jurídica de l'article 6.1.c) de l'RGPD quan així ho estableixi una norma amb rang de llei.

Ahora, segons l'article 86 de l'RGPD: *“Los datos personales de documentos oficiales en posesión de alguna autoridad pública u organismo público o una entidad privada para la realización de una misión en interés público podrán ser comunicados por dicha autoridad, organismo o entidad de conformidad con el Derecho de la Unión o de los Estados miembros*

que se le aplique a fin de conciliar el acceso del público a documentos oficiales con el derecho a la protección de los datos personales en virtud del presente Reglamento.”

Per tant, cal referir-se a la Llei 19/2014, de 29 de desembre de 2014, de transparència, accés a la informació i bon govern (LTC), que té per objecte regular i garantir la transparència de l'activitat pública.

L'article 18 de la Llei 19/2014 estableix que *“les persones tenen el dret d'accedir a la informació pública, a què fa referència l'article 2.b, a títol individual o en nom i representació de qualsevol persona jurídica legalment constituïda” (apartat 1).*

L'esmentat article 2.b) defineix informació pública com *“la informació elaborada per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, inclosa la que li subministren els altres subjectes obligats d'acord amb el que estableix aquesta llei”.*

En termes similars es pronuncia la Llei estatal 19/2013 en els seus articles 12 (dret d'accés a la informació pública) i 13 (informació pública).

La informació de què disposa l'administració, relativa o relacionada amb persones ateses a les unitats de trànsit, en el període de 2012 a 2021 a què es refereix l'Associació reclamant, és “informació pública” sotmesa al règim d'accés previst a la legislació de transparència.

No obstant això, d'acord amb l'article 20 i següents de l'LTC, el dret d'accés a la informació pública pot ser denegat o restringit per les causes expressament establertes a les lleis. En concret, i als efectes d'aquest informe, cal valorar si el dret a la protecció de dades de les persones afectades pot justificar o no la limitació del dret d'accés a la informació pública regulat a l'LTC que invoca la persona reclamant.

III

L'article 16.1 de la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia (en endavant, Llei 11/2014), disposa el següent:

“1. El sistema sanitari de Catalunya ha d'incorporar la perspectiva de gènere i ha de tenir en compte les necessitats específiques de les persones LGBTI, amb la finalitat de garantir-los el dret a rebre l'atenció sanitària i a gaudir dels serveis de salut en condicions objectives d'igualtat.”

En aquest context de garantia dels drets dels col·lectius esmentats, específicament en l'àmbit sanitari, l'article 16.3 de la mateixa Llei 11/2014, estableix una sèrie de mesures que tenen com a objectiu incorporar al sistema sanitari l'atenció integral a persones transgènere i a persones intersexuals, elaborar polítiques de salut pública que vetllin pel dret a la salut de les persones LGBTI, amb l'adaptació dels protocols establerts, si escau, i també establir estratègies específiques per a afrontar els problemes de salut específics de les persones d'aquests col·lectius.

En aquest context, l'Associació reclamant demana accés a informació relativa a persones ateses a Catalunya per les anomenades "unitats de servei de Trànsit" del Servei Català de la Salut, any a any, i no per intervals o franges d'edat, en algun cas, informació referida a l'any 2021 (punt 1 de la reclamació) i en altre cas, referida al període 2012-2021 (punts 2, 3 i 4 de la reclamació).

Atesos els termes de la sol·licitud, fem esment de la Instrucció 14/2017 de 10 de novembre de 2017, "Implantació del Model d'atenció a les persones trans en l'àmbit del CatSalut" que preveu el següent:

"Aquesta atenció es portarà a terme segons el Model d'Atenció a la Salut de les persones trans, i d'acord amb el Protocol clínic marc. Si, per motius de la demanda, escau el desplegament d'unitats de trànsit de referència territorial, l'atenció en aquestes unitats serà realitzada pels professionals sanitaris dels centres que compleixin els requisits específics (...)."

En aquest context, convé tenir present que, segons l'article 23 de l'LTC:

"Les sol·licituds d'accés a la informació pública han d'ésser denegades si la informació que es vol obtenir conté dades personals especialment protegides, com ara les relatives a la ideologia, l'afiliació sindical, la religió, les creences, l'origen racial, la salut i la vida sexual, i també les relatives a la comissió d'infraccions penals o administratives que no comportin l'amonestació pública a l'infractor, llevat que l'afectat hi consenti expressament per mitjà d'un escrit que ha d'acompanyar la sol·licitud."

En termes similars, l'article 15.1 de l'LT, en la seva redacció donada per la disposició final onzena de l'LOPDGDD, al que ens remetem.

Segons la normativa de protecció de dades, les dades personals relatives a la salut són: *"datos personales relativos a la salud física o mental de una persona física, incluida la prestación de servicios de atención sanitaria, que revelen información sobre su estado de salud;"* (art. 4.15 RGPD).

Als efectes que interessin, la informació relativa al fet que una persona física ha estat atesa per les unitats de trànsit, tenint en compte el context normatiu referit, ha de ser considerada com informació de salut d'aquella persona.

Per tant, cal partir de la base que, per aplicació de l'article 23 LTC, aquesta informació no es podria facilitar -llevat que es disposi del consentiment exprés i per escrit dels afectats-, en uns termes que permetin, no ja la identificació directa de les persones afectades (possibilitat que, com es desprèn de la mateixa sol·licitud, la reclamant tampoc no demana), sinó tampoc la identificació indirecta sense esforços desproporcionats.

Segons la normativa de protecció de dades, *"los principios de protección de datos no deben aplicarse a la información anónima, es decir información que no guarda relación con una persona física identificada o identificable, ni a los datos convertidos en anónimos de forma que el interesado no sea identificable, o deje de serlo. En consecuencia, el presente Reglamento no afecta al tratamiento de dicha información anónima, (...)."* (considerant 26 RGPD).

Així, els principis de protecció de dades no s'apliquen a la informació anònima, això, sempre que el mecanisme d'anonimització emprat permeti assegurar de forma efectiva que les persones afectades ja no resulten identificables, ni directament, ni indirecta a través d'altra informació complementària.

Segons l'article 70.6.a) del Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública (RLTC), s'entén per anonimització:

"l'eliminació de les dades personals de les persones físiques afectades que consten en la informació i qualsevol altra informació que pugui permetre identificar-les directament o indirectament sense esforços desproporcionats, (...)."

IV

Com consta en l'expedient, la Resolució de l'administració reclamada va estimar parcialment la sol·licitud formulada.

Pel que fa a la petició d'accés a informació desagregada per edats, i no per trams d'edat, s'exposava que donar la informació de persones ateses per les unitats de trànsit desagregades per edats, i no per trams d'edat, implicaria la tramesa d'informació amb un nivell de desagregació que vulneraria el secret estadístic (...), i que la informació *"ha de ser tramesa amb un nivell d'agregació suficient per tal que no es vulneri, això és, per trams d'edat."*

Segons es desprèn de la informació disponible, s'hauria facilitat en un primer moment informació del total de persones ateses pels equips de professionals referents per a l'atenció a les persones trans, d'acord amb el sexe assignat al néixer i per grups d'edat.

Posteriorment, i com es desprèn de la documentació addicional aportada, s'hauria produït una nova aportació d'informació a l'Associació, en execució de la Resolució de la GAIP, emesa arran d'una sol·licitud d'accés a informació pública anterior i substancialment coincident amb la que ara ens ocupa, a la que ens referirem més endavant. Segons la informació disponible, en aquesta nova tramesa d'informació s'hauria tramès informació sobre els casos únics atesos a les unitats de trànsit referida al període reclamant, expressada any a any, i no per trams d'edat.

Malgrat això, i com es desprèn tant del missatge de correu de l'Associació, com també de la resolució d'inviabilitat d'assoliment d'acord de mediació, que consta en l'expedient, segueix mantenint-se una disconformitat per part de l'Associació en relació amb la informació rebuda, no tant, sembla ser, perquè la informació es concreti any a any -com sembla que reclamava l'entitat-, sinó pel fet que, segons l'Associació, la informació rebuda no és fiable i es produeix inconsistència de les dades rebudes.

Per contra, l'administració al·lega i argumenta de forma reiterada (tant en les resolucions esmentades en els antecedents d'aquest informe, que consten en l'expedient, com en la resolució relativa al tràmit de mediació entre les parts), respecte la informació sobre els tractaments hormonals i la resta d'informació requerida (intervencions quirúrgiques), que no és possible distingir la finalitat per a la qual es prescriuen aquests tractaments, i que els receptors d'aquests tractaments també ho poden ser per d'altres motius no relacionats amb

el trànsit de gènere pel que no es poden identificar sense fer la revisió individual de cada història clínica. És a dir, per a l'administració, cercar la informació provinent de les unitats de trànsit per poder lliurar la informació en els termes que reclama l'Associació, suposaria una tasca complexa i inassolible.

Amb tot això, i per tal de situar la reclamació i l'objecte d'aquest informe, cal fer avinent que aquesta Autoritat ja va tenir ocasió d'analitzar una anterior reclamació d'accés a informació pública substancialment coincident amb la que ara ens ocupa, en relació amb la qual va emetre l'Informe IAI 50/2022, al que ens remetem.

En relació amb aquella reclamació la GAIP va emetre la Resolució corresponent, que resulta coincident amb el dit informe d'aquesta Autoritat (IAI 50/2022), i que conclou el següent:

“(...) facilita només parcialment la informació sol·licitada sobre la base de la invocació del límit legal relatiu a la protecció de dades personals, perquè considera que lliurar l'edat de les persones afectades a raó d'any a any pot permetre descobrir la seva identitat; en conseqüència, facilita la informació agregant l'edat per rangs o trams de varis anys. Tal com afirma la persona reclamant, aquest risc d'identificació de les persones afectades és inexistent, perquè les dades demanades són a l'àmbit de tot Catalunya, són milers les persones afectades i no es demana altra informació que l'edat i el sexe. L'informe de l'APDCAT aportat a aquest procediment arriba a la mateixa conclusió, fins al punt de concloure que “lliurar la informació relativa als casos atesos a les unitats de trànsit, agregats per sexe i edat “any a any, i no per rangs d'edat”, ofereix garanties suficients per poder-se considerar una anonimització eficaç de les dades de salut de les persones afectades”.

La GAIP comparteix plenament aquesta conclusió de l'Autoritat de protecció de les dades personals i les consideracions jurídiques que la fonamenten i, en conseqüència, és procedent declarar el dret de la persona reclamant a la informació reclamada (...).”

Com s'ha apuntat, es desprèn de la nova documentació tramesa per la GAIP a aquesta Autoritat, en data 13 de juliol de 2023, s'hauria facilitat nova informació a l'associació reclamant, inclosa informació any a any, i no per trams d'edat, com inicialment.

Així, consta en la documentació aportada còpia de la Comunicació per la qual es lliura la informació relativa a la sol·licitud d'accés a la informació pública, de 27 de juny de 2023, en la que es fa constar el següent:

“En execució de la resolució ... es tramet a la persona reclamant els casos únics atesos a les “unitats de trànsit” agregats per Catalunya dels anys 2012 a 2021 ambdós inclosos, expressada any a any i no per trams d'edat.”

Malgrat això, l'associació manté la disconformitat respecte la informació rebuda, com ha quedat exposat.

Per tant, en el cas que ens ocupa caldria analitzar, d'una banda, i des de la perspectiva de la protecció de dades, la comunicació d'informació ara reclamada, si escau, amb el grau de detall que exigeix l'Associació (creuades per sexe i edat any a any, i no per rangs d'edat), i d'altra banda, caldrà fer referència a d'altres qüestions plantejades en aquest cas, referides

a la disparitat de criteris manifestats per ambdues parts, respecte la impossibilitat de trametre la informació en els termes que reclama l'Associació.

V

Pel que fa a la primera qüestió, és a dir, a la possibilitat de comunicar la informació requerida amb una concreció suficient per conèixer els casos atesos per les unitats de trànsit, així com els tractaments hormonals i les cirurgies produïdes any a any, i no per rangs d'edat, des de la perspectiva de la protecció de dades cal recordar que, en cas que de forma indirecta la informació reclamada permetés identificar les persones afectades, s'hauria de considerar com a dades de salut (art. 9.1 RGPD) i, per tant, com a informació personal mereixedora d'especial protecció segons la normativa de protecció de dades.

Sobre això, com ha fet avinent abastament aquesta Autoritat, cap dubte hi pot haver, partint de la base de l'especial protecció per la informació de salut dels pacients, no només en la normativa de protecció de dades (art. 9 RGPD) sinó en la normativa sectorial de salut (Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica (art. 5), i Llei estatal 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica (arts. 2.1 i 7)), que no seria ajustat a la normativa de protecció de dades, d'autonomia del pacient, i a la de protecció específica del dret a la intimitat (Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció del dret a l'honor, la intimitat personal i familiar i la pròpia imatge), una comunicació d'informació que, malgrat estar agregada, pogués facilitar la identificació indirecta dels afectats sense esforços desproporcionats.

L'administració reitera en les seves al·legacions que l'accés que demana la reclamant, més detallat afectaria a informació, en part, de persones menors d'edat, d'una banda, i de persones en situació de vulnerabilitat, de l'altra.

Com ja ha fet avinent aquesta Autoritat, òbviament no podem oblidar que l'ordenament jurídic estableix una protecció reforçada dels drets i interessos dels menors (Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, entre d'altra normativa), que podria condicionar l'accés a aquesta informació, com també es desprèn de la pròpia normativa de transparència (art. 21.1.e) LTC).

Recordem també que, d'acord amb l'article 18.2 LTC el dret d'accés no exigeix a la ciutadania exposar els motius concrets pels quals es vol accedir a informació pública, però aquests poden ser rellevants a l'hora de decidir sobre la prevalença entre uns i altres drets (interès públic en la divulgació o drets de persones afectades). Pel que es desprèn de la informació disponible, l'Associació considera que les dades són d'un gran interès públic. Això no permet descartar que pugui ser suficient facilitar la informació sol·licitada de manera més agregada, és a dir, per grups d'edat, com s'hauria fet inicialment, almenys, fins a la tramesa d'informació en els termes requerits per la pròpia GAIP en la Resolució esmentada.

Ara bé, dit això, també és cert que si la informació facilitada en la forma pretesa per l'Associació reclamant (amb l'edat any per any) no permet identificar persones físiques concretes, no seria d'aplicació la normativa de protecció de dades personals.

Dit d'una altra manera, si la identificació de les persones afectades, sense esforços desproporcionats, tampoc no és possible amb un nivell d'agregació com el que es demana (identificant els casos any a any), la normativa de protecció de dades no hauria de ser obstacle per poder donar accés a la informació sol·licitada.

En aquest sentit, i com ja va analitzar aquesta Autoritat en el dit Informe IAI 50/2022, esdevé essencial determinar si l'anonimització realitzada a través de l'agregació incloent l'edat any per any resultaria eficaç.

Com ha fet avinent aquesta Autoritat, la reidentificació d'un registre es produeix quan és possible enllaçar un registre de les dades publicades amb la persona que el va originar.

Com ha fet avinent en diferents ocasions aquesta Autoritat (Dictamen CNS 15/2022, CNS 1/2022, CNS 26/2021 o CNS 12/2021, entre d'altres), el risc de reidentificació de les persones afectades per un tractament és inherent a qualsevol tècnica d'anonimització, per la qual cosa sempre cal tenir en compte que la intimitat i el dret a la protecció de dades dels afectats podria veure's compromesa.

Amb caràcter general, l'encreuament d'informació obtinguda, fins i tot si ha estat anonimitzada, amb altra informació complementària, podria acabar fent identificable una persona física.

Tal i com s'ha pronunciat el Grup de Treball de l'Article 29, en el seu Dictamen 5/2014, de 10 d'abril de 2014, disponible al web: <http://ec.europa.eu>:

*"(...) los responsables del tratamiento deben ser conscientes de que un conjunto de datos anonimizado **puede entrañar todavía riesgos residuales para los interesados**. Efectivamente, por una parte, la anonimización y la reidentificación son campos de investigación activos en los que se publican con regularidad nuevos descubrimientos y, por otra, incluso los datos anonimizados, como las estadísticas, pueden usarse para enriquecer los perfiles existentes de personas, con la consiguiente creación de nuevos problemas de protección de datos. (...)."*

En el Dictamen 5/2014, s'analitza l'eficàcia i les limitacions de les diferents tècniques d'anonimització existents, atenent al marc legal sobre protecció de dades, i es formulen recomanacions per a l'adequada gestió d'aquestes tècniques per part dels responsables del tractament.

Per mesurar el risc de reidentificació cal tenir en compte, entre d'altres, el número de persones afectades. En concret, el Dictamen es refereix a la "agregación o anonimato k" (apartat 3.2.1): *"Las técnicas de agregación y anonimato k tienen el objetivo de impedir que un interesado sea singularizado cuando se le agrupa con, al menos, un número k de personas."*

Als efectes que interessin, precisament el número (k) d'individus, el conjunt de referència i els possibles identificadors són claus per determinar si una agregació pot ser o no efectiva. Així, el Dictamen identifica com a un error freqüent d'aquest tipus d'anonimització, el següent:

“Perder algunos cuasi identificadores: Al considerar el anonimato k , uno de los parámetros críticos es el umbral de k . Cuanto más alto sea este valor, más garantías de privacidad obtendremos. Un error frecuente consiste en aumentar el valor de k de manera artificial reduciendo el conjunto de los cuasi identificadores considerados. (...)”

Amb tot això, en el cas que ara ens ocupa, com es desprèn de la informació de l'expedient, sembla clar que el total de persones ateses en el període sol·licitat (2012 a 2021) per les unitats de trànsit, no suposa una xifra molt elevada, tenint en compte que es tracta del nombre de casos de persones ateses a tot Catalunya per un servei molt especialitzat (unitats de trànsit).

A tall d'exemple, en relació amb els anys 2017, 2018 o 2019, els casos que es computen (i que es desglossen per sexe i situació “dona trans/en procés/home trans/no binarie”), poden oscil·lar entre dos o tres casos en determinades edats o entre trenta i vuitanta casos en edats superiors (franja de majors de 40 i de 50 anys).

Òbviament aquestes xifres, que d'entrada són prou baixes, ho seran encara més si en lloc de facilitar la informació agregada per franges d'edat, es desglossessin per edat any a any.

Així, facilitar informació agregada d'un número baix d'individus en un univers analitzat que també fos reduït (per exemple si s'analitzés la informació a nivell de municipi) suposaria un major risc de reidentificació, atès que en municipis de poca població podrien existir altres elements afegits que podrien acabar permetent la reidentificació.

Per tant, l'agregació per evitar la reidentificació només podria ser efectiva si el conjunt de la població analitzada és un nombre de persones suficientment ampli.

I en el cas que ens ocupa cal tenir en compte que el conjunt de població pres com a referència seria com a mínim tota la població de Catalunya, susceptible, a priori, de ser atesa pels serveis o unitats en qüestió, la qual cosa disminueix molt el risc de reidentificació de les persones afectades.

Si ens atenim als termes de la reclamació, l'Associació demana informació de persones ateses a Catalunya (el nombre de tractaments hormonals o cirurgies realitzades a persones ateses a les unitats de trànsit a Catalunya), sense que es demani major concreció, per la informació disponible, a nivell territorial, per exemple. És a dir, la informació no es demana per zones concretes o municipis, la qual cosa podria suposar un major risc de reidentificació, sempre que es disposés, això sí, d'altra informació complementària de contrast.

En aquests termes, i donat que, per la informació disponible, es demana informació merament numèrica (els casos produïts, el número de cirurgies o tractaments sense major grau de detall) no s'aprecia que, oferint aquesta informació a nivell de tot Catalunya, això pugui permetre la reidentificació sense esforços desproporcionats de persones concretes afectades.

A més, la informació a protegir és el fet de si una persona ha estat atesa per les unitats de trànsit i, en aquest context, si s'ha produït tractament hormonal o cirurgia relacionada amb aquesta atenció (o fins i tot abandonament d'un tractament, com apunta la reclamació).

En principi, es tracta d'una informació només coneguda per la persona interessada, el seu cercle més proper i qui ha intervingut en l'assistència.

Com hem apuntat, per valorar el risc de reidentificació cal veure si podríem associar un registre a la persona que el va originar. I en el cas que ens ocupa, la informació que es coneixeria, només permetria la reidentificació d'un afectat si la població objectiu fos també petita (per exemple, informació disponible a nivell de municipi), però com ja hem dit, aquest no seria el cas que ens ocupa.

La informació numèrica relativa a casos atesos per les unitats de trànsit, o el número de tractaments o cirurgies produïdes en aquest context, únicament revela que alguna o algunes persones d'una edat concreta han accedit al servei, o s'han sotmès a un tractament relacionat, en principi, amb aquesta atenció.

Si no es disposa d'altra informació de contrast o complementària, és a dir, si no es disposa d'un coneixement específic que aportí més informació (com sembla el cas que ens ocupa, atesa la informació disponible), estaríem davant de dades estadístiques a nivell de Catalunya. A més, la quantitat d'informació que caldria conèixer per associar un registre positiu a una persona concreta és molt gran. Per exemple, en el cas d'una cel.la amb un valor positiu n , per determinar que un d'aquests n correspon a una persona concreta, hauríem de saber que entre tota la resta de persones hi ha exactament $n-1$ persones dins la cel.la. Assumir que es pugui tenir tota aquesta informació no sembla raonable.

Per tant, des de la perspectiva de la protecció de dades, no sembla que hi hagi obstacle per poder comunicar a l'Associació reclamant la informació estadística agregada per Catalunya, creuada per sexe i edat (any a any, i no per rangs d'edat), de persones ateses per les unitats de servei de Trànsit, o del número de tractaments hormonals o cirurgies relacionades amb aquesta atenció.

VI

Val a dir que la reclamant manté la seva disconformitat amb la informació rebuda, atès que considera, entre d'altres, que:

“3. La inconsistència de les dades s'ha produït les dues vegades que ens n'han facilitat. Entre les dades de les dues entregues del 2012-2020 hi havia un ball de 58 persones i en aquesta ocasió entre la primera entrega (per grups d'edat) i la segona (any a any) han desaparegut 1.152 persones. La diferència, que no és poca, és encara més notòria si tenim en compte que estem parlant de 5.418 persones ateses fins el 2021 segons l'entrega per grups d'edat.”

Tenint en compte tot això, i pel que es desprèn de la informació disponible, sembla que finalment s'hauria facilitat informació complementària any a any, tot i que la reclamant considera aquesta informació com poc fiable o incompleta.

Com explicita l'informe de data 16 de desembre de 2022, en relació als punts segon i quart de la reclamació (dades dels tractaments hormonals que prescriuen les unitats del servei de Trànsit i informació de nombre de transicions i abandonament de tractaments hormonals, respectivament), en la Consideració Quarta:

“No existeix un registre de la prescripció mèdica dels tractaments hormonals realitzats des de les unitats de trànsit. Tampoc no existeix un registre dels tractaments hormonals amb la finalitat de transitar de gènere. Cal tenir present que el trànsit de gènere no té un codi de diagnòstic assignat. Tampoc existeix, des d’una perspectiva clínica el procés de “destransició”, pel que no pot registrar-se aquest fet, com ja va establir-se en la resolució”.

I pel que fa a la informació sol·licitada, relativa al nombre de cirurgies realitzades a les persones ateses per les Unitats de Trànsit, l’informe sosté, en la dita resolució, que: **“En relació a les dades de les cirurgies practicades desagregades per franges d’edat i sexe dels pacients, havent-ho confirmat novament amb el Servei Català de la Salut, no existeix aquesta informació amb caràcter previ a la sol·licitud formulada. (...).”**

Per tant, l’administració hauria argumentat que la informació sol·licitada sobre tractaments hormonals i sobre cirurgies practicades no es pot facilitar en els termes sol·licitats, atès que no es disposa dels registres corresponents. Segons això, la informació sobre la medicació o tractaments, es recull a la història clínica de cada persona i no existeix cap registre específic sobre els tractaments hormonals de les persones trans. Així mateix, molts d’aquests tractaments no respondrien al tractament de persones trans, sinó a d’altres causes clíniques (sobre això, ens remetem a les al·legacions dels informes esmentats). Pel que fa al nombre de cirurgies, segons es desprèn de la informació disponible, i més enllà de la informació que ja s’hauria facilitat a la reclamant, s’argumenta que en molts casos són intervencions que es poden fer per altres causes no relacionades amb el trànsit, per la qual cosa no es disposaria de la informació reclamada, en els termes en què es sol·licita.

Sobre això, cal recordar que, segons l’article 2.b) de la LTC, la informació de què disposa l’administració reclamada, relativa o relacionada amb persones ateses a les unitats de trànsit en el període de 2012 a 2021 a què es refereix l’Associació reclamant, és “informació pública” sotmesa al règim d’accés previst a la legislació de transparència.

Sembla clar que, a dia d’avui, i per les causes exposades abastament per l’administració reclamada en les seves al·legacions, no es disposa de la informació en els termes que requereix la sol·licitud i, per tant, no sembla que es pugui considerar que la informació requerida és “informació pública” en el sentit de l’article 2.b) de l’LTC.

En qualsevol cas, i tenint en compte les valoracions fetes per aquesta Autoritat, es pot apuntar que, si en el futur es disposés de la informació reclamada, la normativa de protecció de dades no s’impediria la comunicació, sempre que es produeixi en uns termes que no permetin la reidentificació dels afectats.

Conclusió

Des de la perspectiva de la protecció de dades, no sembla que hi hagi obstacle per poder comunicar a l’Associació reclamant la informació estadística agregada per Catalunya, creuada per sexe i edat (any a any, i no per rangs d’edat), de persones ateses per les unitats de servei de Trànsit, o del número de tractaments hormonals o cirurgies relacionades amb aquesta atenció.

Això, sempre que l'Administració reclamada disposi efectivament d'aquesta informació. Així, en el moment que es disposés de la informació reclamada, la normativa de protecció de dades no n'impediria la comunicació, sempre que es produeixi en uns termes que no permetin la reidentificació dels afectats.

Barcelona, 4 de setembre de 2023